

del; men Forholdet vilde stille sig anderledes, naar Krigsministeriet og Justitsministeriet for- enede sig, saa at Fabrikationen i Straffeanstalterne blev indrettet paa at producere Klæde til Brug for Militairstaten. Den ærede Krigsminister indvendte før, at Klædefabrikationen var uførenelig med Straffeanstalternes Formaal; jeg vil i saa Henseende bringe i Erindring, at det ikke er Diemedet med alle vore Straffeanstalter, at de fornemmelig skulle indrettes efter Forbedringssystemet. Det er ganske vist, at det ikke er Diemedet at indrette dem paa, at Fangerne moralske Tilstand skal forværres; men vi skielne i vor Lovgivning i Planerne for Indretningen af Straffeanstalterne og med Hensyn til Beføstningerne imellem to Klasser af Straffeanstalter, nemlig Fugthuset og Forbedringshuset. — Fugthusets Indretning er navnlig baseret paa, at Fangerne ikke i den Grad skulle være affondrede, som Tilfældet er med Forbedringshuusfangerne, naar, vel at mærke, vore Forbedringshuse blive indrettede efter det Formaal, man har stillet sig for Dem, men til hvilket Formaalets Realisation der endnu ikke er gjort noget positivt Skridt. Indretningen af vore Forbedringshuse og Indretningen af Fugthusene, selv saaledes, som Fugthusene agtes indrettede for Fremtiden, er altsaa ikke til Hinder for, at Klædefabrikationen der kan drives. Jeg vil villig indrømme, at det vilde være urigtigt, om Administrationen for Straffeanstalterne vilde lægge an paa, ikke at skaffe Fangerne nogen anden Bessjæftigelse end ved Klædefabrikationen, men naar Straffeanstalten ved Horsens kommer igang, hvilket vel vil skee i Løbet af et Aars Tid, saa vil der vel ikke mangle meget i, at Antallet af mandlige Fanger i Straffeanstalterne i det egentlige Danmark vil være c. 1000, saa at der altsaa vil være Mange, der ikke ere stikfede til Klædefabrikationen, men ville kunne bruges til andre Fabrikationsgrene, der bør findes i

Straffeanstalterne. Dertil kommer endeligen, at saalænge — hvad idetmindste ved nogle Straffeanstalter er Tilfældet — de mandlige Fanger ere i samme Lye som de qvindelige Fanger, saa vil det være meget hensigtsmæssigt at lade forskjellige af de Operationer, der høre til Klædefabrikationen, foretages af de qvindelige Fanger. Endelig er det, at bessjæftige Fangerne ved Klædefabrikation, en for Landet naturlig Bessjæftigelsesmaade, forsaavidt det, som jeg dog troer, er foreneligt med Straffeanstalternes Diemed at bessjæftige Fangerne paa denne Maade. Det er en Fabrikation, hvorved Staten med mindst Udgift for sig og med mindst Skade for den private Industri kan bessjæftige et saa stort Antal Arbejdere, som den har i Straffeanstalterne, og navnlig vil den Omstændighed, at man benytter Straffeanstalterne til at levere Klæde til Brug for Militairstaten, gjøre, at Straffeanstalternes Bessjæftigelse med Klædefabrikationen bliver mindre skadelig for den private Fabrikation, end naar man ikke vil lade Straffeanstalterne arbejde for Militairstaterne. Med Hensyn til Klædefabrikationen gjelder nemlig det Samme, som med Hensyn til enhver anden Fabrikation i Almindelighed, — Noget, Enhver, der kjen- der det Mindste til den industrielle Virksomhed, maa indrømme, — at jo grovere Varer en Fabrik arbejder med, desto mindre For- tjeneste har den, og jo finere Varer en Fabrik arbejder med, desto større Fortjeneste har den. Derfor vil man ogsaa see, at jo mere Klædefabrikerne her i Landet ere komne frem, hvilket de ere i de senere Aar, jo mere forlade de at arbejde i grove Varer. Der er vist meget saa Klædefabriker, der producere Klæde til en Fabrikpris af 8, 9, 10 & 11 Mk. Alen, — idetmindste leveres der et meget lidet Quantum af saadant Klæde fra de private Klædefabriker. —